

AYTUNÇ ALTINDAL

DEVLET VE KİMLİK

DESTEK YAYINLARI: 905
TARİH: 13

AYTUNÇ ALTINDAL / DEVLET VE KİMLİK

Her hakkı saklıdır. Bu eserin aynen ya da özet olarak hiçbir bölümü, yayınevinin yazılı izni alınmadan kullanılamaz.

İmtiyaz Sahibi: Yelda Cumalıoğlu
Genel Yayın Yönetmeni: Ertürk Akşun
Yayın Koordinatörü: Özlem Esmegül
Editör: Aslı Bahşi
Kapak Tasarım: İlknur Muştı
Sayfa Düzeni: Cansu Poroy
Sosyal Medya-Grafik: Tuğçe Budak - Mesud Topal

Destek Yayınları: Şubat 2018 (3.000 Adet)
4. Baskı: Ekim 2019
5. Baskı: Haziran 2020
6. Baskı: Nisan 2021
Yayıncı Sertifika No. 13226

ISBN 978-605-311-373-7

© Destek Yayınları
Abdi İpekçi Caddesi No. 31/5 Nişantaşı/İstanbul
Tel. (0) 212 252 22 42
Faks: (0) 212 252 22 43
www.destekdukkani.com
info@destekyayinlari.com
[facebook.com/DestekYayinevi](https://www.facebook.com/DestekYayinevi)
twitter.com/destekyayinlari
[instagram.com/destekyayinlari](https://www.instagram.com/destekyayinlari)

Destek Dukkan

Deniz Ofset – Çetin Koçak
Sertifika No. 48625
Maltepe Mahallesi
Hastane Yolu Sokak No. 1/6
Zeytinburnu / İstanbul

AYTUNÇ ALTINDAL

DEVLET VE KİMLİK

Alt Kimlik/Üst Kimlik,
Ümmet/Cumhuriyet,
Bilim/İlahiyat,
Hilafet/Diyanet,
Sekülerizm/Laisizm,
Devlet/Terör

Aytunç Altındal, 1945 yılında İstanbul'da doğdu. 1969-1977 yılları arasında Gurnsey Writer's School ve Fransa'da Sorbonne Üniversitesi'nde eğitim gördü.

1977'de Havass Yayınları'nı, 1980 yılında ise Süreç Yayınları'nı kurdu ve *Süreç* dergisini çıkardı.

1983'te İsviçre'de Modus Vivendi Kültür Merkezi'ni kurarak 10 yıl süreyle yönetti.

1989 yılında Moskova'da Sovyetler Birliği'nin kültür danışmanlığını yaptı.

1992'de İngiltere Edinburgh'daki International Academy for European and Christian Studies'te Project Academic Board'a seçildi. Aynı yıl İngiltere'de yayımlanan *Three Faces of Jesus* (Üç İsa) adlı kitabı dünyada büyük yankı uyandırdı ve 1993'te Rusça dahil birçok dile çevrildi. European Secular Legacy Konferansı'nda bölüm başkanlığına seçildi.

Aynı yıl International Society for the Study of European Ideas bilimsel kurulunda görev yapan Altındal, aynı zamanda International Advisory Committee'nin de üyesidir.

İÇİNDEKİLER

İLK SÖZ	7
KİMLİK SORUNSALI	11
Alt Kimlik / Üst Kimlik.....	11
OKUMA METNİ	27
On İki Meryem, Bir İsa	27
<i>Hangi Meryem?</i>	28
<i>İsa evlendi mi?</i>	29
<i>Kadınlara yönelik yasak</i>	29
<i>Örgüt üyesiydi</i>	30
<i>Kilit adam: Arimetea</i>	32
<i>Judas hain değildi</i>	33
ÜMMET / CUMHURİYET	35
OKUMA METNİ	47
Batılıların Filistin Meselesine Olan Yaklaşımında	
Hıristiyan Kültürünün Etkileri	47
<i>Abstract</i>	47
<i>Giriş</i>	48
<i>Genelden özele: I</i>	49
<i>Genelden özele: II</i>	53
<i>Son söz</i>	55
DİN SORUNSALI	57
Bilim / İlahiyat.....	57

OKUMA METNİ	69
The Concept of Christendome and Human Rights Within the Context of European Union and Globalization	69
<i>Egyptian and Roman Pagans</i>	71
<i>Jews</i>	74
<i>Modifications by Jesus</i>	80
<i>Conclusion</i>	86
HİLAFET / DİYANET	89
“ <i>Atatürk’ün vasiyetini saklamayın</i> ”	100
“ <i>İngiliz diplomata dikkat</i> ”	102
“ <i>ABD ve İngiltere’nin hilafet projesi engellenmeli</i> ”	103
“ <i>İleride güçlenirsek neden olmasın?</i> ”	104
“ <i>Ekümenik olursa birileri de halifelik ister</i> ”	104
DÜNYEVİLEŞME SORUNSAĞI	113
Sekülerizm / Laisizm	113
Secularism’den Laicism’e Bir Türkiye Modeli İçin Öneri	114
OKUMA METNİ	129
DANIEL DEFOE BİR OSMANLI CASUSUYDU!	129
<i>Robinson Crusoe’nun Yazarı Daniel Defoe Bir Osmanlı Casusuydu, Adı da Kara Selimoğlu Muhammed’di</i>	129
DEVLET / TERÖR	137
SON SÖZ	163
OKUMA METNİ	171
Türkiye’de Sahte “Genel Af” a Hayır.....	171

İLK SÖZ

“Türklerin fakültesinde (medrese) kutsal metinler ile dünyevi hakları anlatan dersler vardır. Bunlar birbirlerinden ayrı ama ilişkili ve bağlantılıdır.”

– Salomon Schweigger,
Zum Hofe des Türkischen Sultans, 1608, Nürnberg

Dünya tarihine bakıldığında son 200 yıl içinde yaşanmış olan toplumsal değişikliklerin ve dönüşümlerin şaşırtıcı boyutlarda olduğunu görürüz. Yaklaşık 5000 yıl kadar sürmüş monarşizme dayalı hanedanlık, saltanat, kralcı devlet ve imparatorluk geleneği yıkılmış, yerine görünüşte de olsa “halk iradesi”ne dayalı dünyevi (seküler) yönetimler kurulmuştur. Bugün büyük devlet statüsünde sayılan ABD, Rusya, Çin ve Fransa –ki bunlar BM Güvenlik Konseyi’nin daimi üyeleridirler– bu şekilde kurulmuş devletlerdir. Son 200 yıl içinde, imparatorluktan Cumhuriyet rejimine geçen ülkeler arasında, en ilginç örnek Türkiye’dir. Ümmet toplumu olmaktan çıkıp Cumhuriyet rejimine geçen Türkiye, izlediği yol haritası itibariyle bugün dahi en ilginç ve tekörnek olma özelliğini sürdürmektedir. Bugünün Türkiye’si, “Doğulu Devlet” modeliyle, tamamen “Batılı” olan Cumhuriyet anlayışını “bütünleştirmeye” (Unitarian) talip olmuş tek ülkedir. Takdir edilmelidir ki, böylesi bir girişim yapılmış ve yapılacak en gözü kara, en cesur atılımdır.

Bu kitapta, Cumhuriyet'i, Doğulu Devlet ve Ümmet'ten ayıran özellikleri okuyacaksınız. Ancak "İlk Söz"de kesin bir dille ve bilimsel lafbelikleri yapmadan şunu söylemek gerekiyor: "Cumhuriyet, devlet aracılığıyla toplumsal kurumların sivilleştirilmesini öngören rejimin adıdır." Diğer bir anlatımla Cumhuriyet, doğrudan doğruya bir toplumun yaşam tarzını sivilleştirme girişimidir. Bu sivilleştirme girişimi de "Teocentric" (Tanrı merkezli) değil, "Sociocentric"tir (toplum merkezli).

Cumhuriyet, devleti sekülerleştirerek (dünyevileştirerek) toplumu da sivilleştirir. Cumhuriyet tarafından sivilleştirilmiş olan kurumları, bireysel hakları, görevleri/sorumlulukları topluma yayan ise demokrasidir. Kısaca, Cumhuriyet, "sivilleştirici", demokrasi ise "toplumsallaştırıcı"dır. Cumhuriyet "rejim", demokrasi ise "sistem (yaşam tarzı)" getirir. Bu nedenle Cumhuriyet olmadan "sivilleştirme", demokrasi olmadan da "sivil toplum" olamaz. Cumhuriyet, kuramlara ve bireylere "sivil kimlik" kazandırırken, demokrasi bu sivil kimliğin "toplumsallaşmasını" sağlar. Bu toplumsallaştırma görevi ve sorumluluğu da, siyasi partiler ve onlarla birlikte var olan çeşitli siyasi, mesleki veya vakıfsal örgütlenmeler aracılığıyla gerçekleştirir.

Doğulu Devlet modelini, Batılı Cumhuriyet modeli ile deyim yerindeyse "evlendirip" mutlu bir yuva (vatan) kurabilmek çok ama çok zor bir deneydir. Günümüz Türkiye'si işte bu zor evliliği yaklaşık doksan yıldır sürdürmüş ve sürdürmektedir. Kendi alanında ilk ve tek örnek evlilik olan bu oluşum, her yönüyle incelenmesi gereken bir fenomendir. Türkiye'de yaşayan bizler ise, Kürt'üyle, Laz'ıyla, Çerkez'üyle vb. işte bu zor evliliği sürdürmeye gayret etmiş olan Doğulu "Baba Devlet" ile Batılı "Anne Cumhuriyet" in çocuklarıyız. Onların arasında yaşanan gerilimlerden etkilenip, aralarındaki uyumdan da hoşnut olmuşuzdur. Her türlü engele ve aksiliğe rağmen onlar bu evliliği

sürdürebilmeyi bugüne kadar başardılar, şimdi sıra bizlerde. Doğulu Baba ile Batılı Anne'nin çocuğu olmak bizlerde bir "kimlik" bunalımı yaratmıştı ama artık erginleşmeye başladık. Bu çapraz evlilik bizler için artık "bunalım" ve "kültürel karamsarlık" olarak bir engel değil, tam tersine bize dinamizm ve yaratıcılık verecek bir güç olmalıdır. Hiçbir Avrupa devleti, böylesi bir şansı yakalayamamıştır. Bunun değerini bilelim. Aramızdaki kavgaların, çatışmaların kökeninde bu garip ama gerçek evliliğin bulunduğunu da bilelim. Bunun bizlere ne değerler kattığının farkına varalım ve dünya sahnesine işte bu "farklı kimliğimizle" çıkalım.

Umarım yararlı bir kitap yazmışımdır.

Aytunç Altındal
12 Ocak 2010

KİMLİK SORUNSALI

*“Yalnızlığın sofrasına namuslarının ekmeğini getirmişler/
Yoksulluğun altında kalmamak yetilerini/ Mutluluk
umutlarını getirmişler/ Sendikacı hüviyetlerini...”*

– Attila İlhan, *Ben Sana Mecburum*,
“Sendikacılar”.

Alt Kimlik / Üst Kimlik

Hangi yıl olduğunu tam anımsamıyorum ama 1963 veya 1964 olabilir, Attila İlhan’a bir mektup göndermiştim. Genç bir yazar olarak ona hitaben yazdığım mektupta Türkiye’de kullanılan “dilin” bazı çevreler tarafından nasıl tekelleştirildiğini anlatıp, Türk Dil Kurumu’nun (TDK) ürettiği ve herkesi kullanmaya zorladığı “Öz Türkçe” kelimeleri –TDK’ya göre sözcükleri– kullanmayanların nasıl “ilerici” ve “devrimci” saflardan dışlandıklarından yakınmışım. Bana göre TDK, günlük yaşamda kullanılan ve toplumsal hafızada yer alan pek çok kelimeyi söküp atıyor, yerlerine de anlam kayması ve mantıksal bulanıklık yaratan uyduruk sözcükler koyduruyordu. Dahası TDK bu sözcüklerini üretirken Türk dilinin geleneksel kurallarını dikkate alarak pek çoğu toplumsal hafızaya ve gündelik dile giremeyen

anlamsız sözcükler uyduruyordu. TDK'nın yarattığı anlam karmaşası ve anlam kaymalarına bir örnek olarak da "Faaliyet" kelimesini seçmiştim.

TDK, binlerce yabancı kelime arasından nedense günlük yaşamda en çok kullanılan kelimelerden biri olan "Faaliyet"e takmış ve bunu toplumsal hafızadan silmeyi kendisine görev edinmişti. TDK'ya göre "Faaliyet" kelimesini kullanmak gerici ve dilde yobazlık sayılıyordu. TDK üyesi Ali Püsküllüoğlu daha sonra Öz Türkçe bir sözlük yayımladı ve bu tartışmalı kelimenin karşılığının "Etkinlik" olduğunu açıkladı. Böylece "Faaliyet" kelimesinin idam fermanı verilmiş oldu.

TDK'ya göre eğer devrimci, ilerici ve tabii ki Atatürkçü olmak isteyen herkes "Faaliyet" kelimesini atmalı ve "Etkinlik" sözcüğünü kullanmalıydı. Oysa "Faaliyet" ve "Etkinlik" kelimeleri anlam olarak bir değildi ve aynı eylemi ifade etmiyordu. Faaliyet (Activity) sözcüğü başka "Etkinlik" (Efficiency) başkaydı. Etkinlik doğrudan doğruya "tesirli olmak" veya "tesirini hissettirmek" idi. Felsefe ve mantık bilimi açısından ortada bir "Faaliyet" olmadan bir "Tesir(lilik)" olamazdı. Diğer bir anlamıyla "Faaliyet", "Sebeplilik" -ki bu da TDK tarafından "Neden" yapılmıştı- "Etkinlik" ise "Sonuç" idi. Bu iki kelime hiçbir şekilde "Özdeş" değillerdi. Mektubumda işte bu ve benzeri çarpıtmalara dikkat çekmek istemiştim.

Attila İlhan dil konusunda kendi görüşlerini savunurken benim yazmış olduğum bu mektubu da kullandı ve bir ağabeylik yaparak benim adıma da zikretmeden geçmedi. (Attila İlhan'ın *Hangi Sol* isimli eserinden bu bilgilere ulaşabilirsiniz.)

Ancak genç bir yazar olarak benim TDK Türkçesiyle değil, gündelik hafızada ve dilde yerleşmiş olan kelimelerle yazmam ve TDK'yı ve o günkü haliyle Türk Tarih Kurumu'nu (TTK) eleştirmem bana pahalıya patladı. Şahsıma çok sayıda

iftira atıldı ve ağza alınmayacak hakaretler, küfürler edildi ve nihayet 12 Eylül askeri darbesi yapılır yapılmaz TDK'nın komutanlarından bir profesör, beni Kenan Evren'e bizzat (açık imzalı bir ihbar mektubuyla) gammazladı. Askeri mahkemelerde yargılandım ve aklandım ama tezvirat durmadı. Bu Mason prof. bozuntusunun sağda solda söylediği yalanlara ise yurtdışında olduğum için hak ettiği şekilde cevap veremedim. Ama ilginçtir; Arapça dilini ve edebiyatını Türkiye'de en yetkili şekilde bildiğini öne süren bu bozuntu prof. zorunlu olarak girdiği Arapça uzmanlık sınavında tek bir soruyu bile doğru yanıtlayamadan "çaktı" ama hiç kimseden özür dilemeden ortadan kaybolup kendisini unutturmaya çalıştı.

Konuya niçin böyle bir anıyla giriş yaptım?

Kelimeler, kavramlar, deyimler ve terimler onlara yüklenilmiş ve toplumların hafızasına yerleşmiş olan anlamlarından saptırılırsa ve her aklına esen her kavramın içeriğini kendi çıkarlarına göre belirlemeye kalkışırsa işte o zaman toplumlarda teknik anlatımıyla "Entropy" denilen "Dil Kargaşası" çıkar. Çıkar da ne olur demeyin, tarih bu tür anlaşmazlıklardan kaynaklanan sayısız çatışma ve savaşa doludur. Bir kavramın içeriği ile oynanması aynı toplumda yaşayan, aynı değerleri paylaşan bireyler arasında ilkin sözel tartışmalara, ardından da askeri veya sivil müdahalelere ve darbelere giderek de içsavaşlara hatta uluslararası savaşlara neden olur. Bazen üzerinde yüzyıllarca anlaşmaya varılmış olan metinlerdeki kavramlardan birinde yapılan bir harflik –evet sadece bir harflik– değişiklik yüzyıllarca sürecektir çatışmalara, çekişmelere ve savaşlara yol açmıştır. Örneğin Katolik ve Ortodoks Kiliseleri 1054 yılında kendi kutsal metinlerinde taraflardan birinin yaptığı bir harf değişikliği –ya da tahrifatı– nedeniyle birbirlerine girmişler ve tam 950 yıl süreyle birbirlerini karşılıklı olarak dışlamışlardır. Oysa

iki taraf da aynı cemaatin, yani Hıristiyan âleminin (Christendome) inançlı üyeleriydiler ama bir harf yüzünden birbirleriyle yıllarca savaşımlar ve binlerce ölü vermişlerdi.

Benzer şekilde, Demokrasi kavramına da serencamı (serüveni) itibariyle uluslararasıda farklı bir anlam yüklenmiş, bu da uzlaşmaz bir çelişki oluşturmuştu. DDR, yani Demokratik Almanya ile Federal Almanya arasında taraflardan hangisinin gerçekten “Demokrat” olduğu tam 50 yıl tartışılmıştır. Adı “Demokratik” olan Almanya’da 1970’li yıllarda –ki ben de oralardaydım ve bizzat tanık olmuştum– bırakın demokrasiyi veya sosyalizmi, üniversitede veya kendi evinizde mevcut rejime yönelik en küçük bir serzenişte veya eleştiride bulunmanız, Gizli Polis (Stasi) tarafından derhal derdest edilmenizle sonuçlanıyordu. O dönemdeki arkadaşlarımdan birinin deyişle 1970’lerin Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği’nde (USSR) ve Demokratik Almanya’da Faşist General Franco’nun İspanyası’ndaki kadar bile “Özgürlük” yoktu. Ortak kavram “Demokrasi” idi ama iki rakip ve kutup blokta da, bu kavramdan ne anlaşılması gerektiğini “İktidar” mensupları belirliyorlardı. DDR’de rejime ilişkin en küçük ve masumane bir eleştiri bile sizin “Demokrasi Düşmanı” olarak yaftalanmanıza neden olurken, Federal Almanya’da “Demokrasi” anlayışını eleştirmeniz halinde ya “Halk Düşmanı” ya da “Komünizm Ajanı” suçlaması boynunuza geçiriliyordu. Diyeceğim odur ki, belirli kişisel çıkarlar ve amaçlar güdülerken kavramlarla oynamak, onların alışıl gelmiş, yerleşmiş ve ortak kabul görmüş içeriklerini boşaltmak, onlara kişisel veya grupsal/örgütsel özel içerikler yüklemek hem çok tehlikelidir hem de toplumlarda onarılmaz yaralar açar.

Ama bu sözlerim kavramların eleştirilemez oldukları anlamına gelmez. İnsan beyni her olguyu sorgulamak ister. İyi ki de

ister. Yoksa uygarlaşma olmaz, gelişme sağlanamaz. Dolayısıyla her konu, her kavram, her yasa eleştirilebilir ve sorgulanabilir. Kendilerine güvenen iktidarlar bundan korkmazlar, hatta yeterince deneyimli ve akıllıysalar bu eleştirilerden ve sorgulamalardan kendilerine dersler çıkarmasını da bilirler. Dini metinlerde yer alan bazı kavramların dışında, seküler metinlerde yer alan hiçbir kavram, deyim ve terim kutsal değildir. Kaldı ki bir cemaat için kutsal sayılan bir kavram başka bir din topluluğu için hiçbir şekilde kutsal değildir; örneğin Hac Hıristiyanlar için kutsaldır ama Hıristiyan olmayan milyarlarca insan için hiçbir kutsiyeti olmayan bir ödün parçasıdır. Burada dikkat edilmesi gereken husus sorgulamanın ve eleştirinin niteliğidir. Eleştirinin amacı ve kullanılan yöntemdir. Demagoji yaparak, kişisel veya grupsal/örgütsel çıkar ve üstünlük sağlamak için yapılan eleştiri ve sorgulamalar hiç kuşkusuz eleştiri olarak kabul edilemez. Benzer şekilde hiçbir bilimsel değeri olmayan veya bilimsel bir metodoloji ile yapılmayan, sırf ortalığı ve akılları karıştırmak, kargaşa çıkarmak ve bozguncu fikirleri topluma aşlamak amacıyla yapılan eleştiriler de kabul edilemez. Dediğim gibi, asıl olan bilime sadık kalarak yapılacak olan sorgulamalar ve eleştirilerdir. Bu eleştirilerden devlet de, rejim de, ulus da, anayasa da vb. yararlanabilir. Eleştirilen Devlet de Ulus da olsa bu böyledir, bilimsel sorgulamalardan bu kavramlara bir kötülük gelmez ama bilim dışı, kasıtlı ve kötü amaçlı sorgulamalar ve eleştiriler Devlet ve Rejim açısından kabul edilemez. Çünkü eleştiriler sonrasında konulmuş bir kuraldır ki, hiçbir kurum veya kuruluş kendisini yıkmaya yönelik saldırılara ilelebet sessiz ve sakin kalmaz, kalamaz. Bu eşyanın tabiatına aykırıdır. Anlamları ve kullanım alanları farklı iki kelimenin tek kelimeyle özdeşleştirilmesi halinde –örneğin, faaliyet+tesir(lilik)=etkinlik– toplumsal hafızadan bir kelime

silinmiş olur ve bu durumun devam etmesi halinde birerli ek-siltme yöntemiyle zincirleme bir reaksiyon oluşur.

Bu zincirleme reaksiyon sonucunda bireylerde düşünce üretimi kısırlaşır, bireyin kendisini ifade etme yetisi zayıflar ve anlatımlar bulanıklaşır. Bu olumsuz gelişmenin ilk sonuçları kuşaklar arası dil ve anlatım kopukluğu olarak ortaya çıkar, her nesil (kuşak) kendisinden öncekini veya sonrakini anlayamaz hale gelir. Bu da yine aynı zincirleme reaksiyonun bir sonucu olarak özellikle de siyasal düzlemde fikirlerin radikalleşmesine yol açar. Taraflar aynı kavram, deyim ve terimlere kendi farklılıklarını gözeterek yerine birbirlerine kendi özel anlamlı kavramlarını bazen zor kullanarak kabul ettirebilmenin yollarını ararlar. Anlatımların en belirleyici ve önemli hususlarından olan ayrıntılar ve nüanslar, bu tartışmalar sırasında kasten veya sehven (bu eski kelimenin Öz Türkçesini bilmiyorum) diyalog dışı bırakılırlar. Son 40 yılda Türkiye’de yasal ve yasadışı yollardan yayımlanmış olan tüm radikal siyasi bildirimlerde kullanılan dil, bu kısıtlanmış ve kısırlaştırılmış dil anlayışının en belirgin kanıtlarıdır. Bu tür bildirimlerde belki ilk bakışta hiç hissedilmez ama bireylerin yaşamları ve toplumsal ilişkilerini ve birtakım içerikleri kasıtlı dogmalara ve sloganlara indirgemıştır. Bireylerin geçmiş, şimdiki zaman ve gelecekleri 250–300 kelime içine hapsedilmiştir. Gündelik hayatlar olabilecek en basit ve en geçersiz kalıplara, kuru ama bireylerin gözlerini boyayan, onların akıllarına değil kızıdırılmış cesaret mekanizmalarına hitap eden kelimelere indirgenmiştir. Bu tür radikal siyasi veya dini bildirimleri bir de bu gözle okursanız ister sağ, ister sol, ister dini, ister aşırı uç görüşlü olsun bu metinlerin tamamının en az 175, en çok 210 değişik kelimededen oluştuğunu hayret ve şaşkınlıkla gözlemlersiniz.

Tarih ve toplum birlikteliği sürecinde artık yıpranarak kullanılmayan değerlerini yitirmiş olan kelimeler bireyler tarafından

kendiliğinden tedavülden kaldırılır, tıpkı eskitilmiş, kullanım değeri kalmamış paralar gibi. Bu olması gereken doğal bir süreçtir, fakat bu toplumsal işleyişe dikkat edilmeyip dilde yaşamını ve varlığını sürdürmekte olan kelimeler zor kullanılarak o dilden atılırsa bu doğrudan doğruya bir tür, “dil-sizleştirme” cezası gibi bir uygulama olur. Bu cezanın bedelini ise, çok ilginçtir ki, ilk ödeyen o cezayı kesen iktidar değil, bizzat o toplumun “Tarih”i olur. O toplumun üyeleri kesilen dil cezasının bedelini taksitler halinde kendi “Tarih”lerini okuyup anlayamaz hale gelerek ödemeye başlarlar. Her geçen yıl onları kendi öz “Tarihleri”nden biraz daha uzaklaştırır ve sonunda da “Tarih-sizleştirir”. Zincirleme reaksiyon burada bitmez tabii. Önce “Dil-sizleştirilmiş” sonra da tedricen “Tarih-sizleştirilmiş” toplumlarda bir süre sonra, “Kendinden Nefret” psikolojisi ve ters empati diye bilinen kendi tarihsel-toplumsal ve ulusal kimliğinden çıkıp başkaları tarafından empoze edilen sahte (fake) kimliklere bürünme eğilimleri güçlenir, bu eğilimler özellikle gençler arasında yaygınlaştırılarak, Moda (Trend) haline gelir.

Bir toplumda veya cemaatte “Kendinden Nefret ve Ters Empati” psikolojisinin bilerek ya da bilmeyerek dilde ve yazıda –bu da ayrı bir konudur ama ona şimdilik girmeyeyim– yaygınlaştırılmış olması o toplum için çok tehlikeli gelişmelerin başlangıcı olur. O topluma veya ülkeye veya devlete karşı şu ya da bu nedenlerle husumet, kin ve intikam duygularıyla hareket eden birtakım yabancı devletler veya güçler, oluşturulan bu ortamda kendi “Asimetrik Psikolojik Savaş Taktiklerini” uygulamaya sokarlar. Nasıl olsa o toplumda artık kimse kimseyi dinlememekte ya da dinlemek istese de anlayamamaktadır. Kimse kimseye güvenmemekte, kurumları ise artık işlevsiz görmektedir. Bu açmazın sonunda kavramlara kendi örgütsel ve cemaatsel ama kesinlikle bilim dışı yorumlarını yüklemiş olan taraflar